

Skrbnik

Uskrs 2021

Dragi čitatelji,

Dobrodošli u još jedno, ovaj put Uskrsno izdanje "Skrbnika" putem kojeg vas želimo informirati o radu organizacije "Australian Croatian Community Services", našim programima i projektima u prvom kvartalu 2021. godine.

Propali planovi, novi "normalni" način života i privikavanje na nove uvjete rada, druženja i komuniciranja obilježili su poslijednjih 12 mjeseci. I za vas, i za nas, bilo je puno izazova, ali mislim da smo ih do sada uspješno predbrodili. Vjerujemo da ćemo na isti način nastaviti raditi i u budućnosti. Pandemija korona virusa još uvijek traje, rizik je prisutan, ali vjerujemo da zajedničkim radom i poštivanjem mjera možemo to kontrolirati.

Naš uspjeh su svi naši djelatnici koji neumorno rade kako bi osigurali pomoć, njegu i skrb svim korisnicima naših usluga - od polaznika tečajeva poznavanja kompjutora ili hrvatskog jezika, pa do onih koje viđamo skoro svakodnevno jer im je potrebna obimna i svakodnevna pažnja kako bi još uvijek ostali živjeti u svojim domovima.

Naš sektor očekuje još jedan izazov, a to je razdoblje nakon donesenih preporuka o boljem i sigurnijem načinu krbi za starije osobe u Australiji, nakon sto je Kraljevsko Povjerenstvo završilo istragu i objavilo završno izvješće. Vjerujemo da ćemo se, uz puno rada i volje, i tome prilagoditi.

Neka ovaj naš "Skrbnik" bude mali poklon vama, bez kojih mi ne bi ni postojali. Slijedeće stranice dočarat će vam naš rad i aktivnosti od Božića 2020. pa do danas. I ovom prilikom se zahvaljujem svima koji su uključeni u rad ove organizacije – bilo da su ovdje zaposleni, ili volontiraju oni su naš ponos i upjeh! Naše djelatnice koje vas svakog tjedna obilaze i pomažu vam, su heroji u ovim izazovnim vremenima, i zato ih i u ime svih vas posebno pohvaljujem.

*U ime Upravnog odbora, te svih
zaposlenih u našoj organizaciji želim vam
Sretan i blagoslovjen Uskrs, te da
blagdane provedete u krugu onih koje
volite.*

Franci Buljat, ravnateljica, ACCS

Royal Commission into Aged Care Quality and Safety

Konačno izvješće objavljeno 1. ožujka 2021

Kraljevsko povjerenstvo za kvalitetu i sigurnost njegu starijih osoba objavilo je 1. ožujka svoje završno izvješće pod naslovom "Briga, dostojanstvo i poštovanje".

Australiska krovna organizacija koja okuplja niz glavnih organizacija zaduženih za promociju kvalitete skrbi starijih osoba ili "Australian Aged Care Collaboration" (AACC), koja se zalaže za sveobuhvatnu reformu skrbi o starijima, objavila je ovu izjavu kao odgovor na Izvješće. Mi vam ovdje donosimo samo nekoliko preporuka.

Konačno izvješće, koje je izalo u pet svezaka sveobuhvatni je put ili karta do temeljne reforme sustava skrbi za starije osobe, koja kritizira trenutni sustav i iznosi 148 preporuka za transformaciju tijekom petogodišnjeg razdoblja.

Dizajn i upravljanje sustavom

- Novi zakon, usredotočen na univerzalno pravo na visokokvalitetnu i sigurnu njegu starijih osoba, zasnovan na potrebama a ne prosjeku ili brojevima
- Integrirani sustav za dugoročnu potporu i njegu starijih osoba kombinirajući programe CHSP, kućnu njegu i njegu starijih osoba u staračkim domovima.
- Guverner koji će nadgledati cijelu sustav i glavni inspektor koji će istraživati sistemske probleme.

Kvaliteta i sigurnost

- Plan pružanja visokokvalitetne njegu, uključujući postavljanje standarda, ocjenjivanje i ocjenu zvjezdicama.
- Do prosinca 2021. osigurati da svi koji su na listi čekanja za paket kućne skrbi dobiju potrebnu pomoć
- Jedinstvena sveobuhvatna procjena od strane neovisnog procjenitelja davatelja usluga, uz ulazak u sustav na način koji podržavaju osobe koje traže skrb.

Radna snaga za njegu starijih osoba

- Strategija za profesionalizaciju radne snage, nacionalna shema registracije radnika za osobnu

njegu i minimalna kvalifikacija trećeg (3) stupnja za osobe koje starijim ljudima pružaju osobnu njegu.

- Suradnja između sindikata, vlade i pružatelja usluga za povećanje plaća u sektoru, uz naknadu koja odražava vrijednost rada.
- Državno tijelo koje određuje cijene trebalo bi uzeti u obzir činjenicu da se radna snaga mora privući uz odgovarajuću plaću
- Minimalni standard kvalitete i sigurnosti vezan uz radne sate djelatnika u staračkim domovima, što uključuje odgovarajući raspored kvalificiranog osoblja i dnevno minimalno radno vrijeme medicinskih sestara, te broj radnika u skladu s brojem štićenika u staračkim domovima
- Izvještavanje o radnom vremenu/ satima svakog djelatnika.

Financiranje

- Osnovati neovisno tijelo za određivanje cijena koje će odrediti koliko košta visokokvalitetna skrb.
- Izmjene i dopune indeksacijske formule za program paketa kućne skrbi i skrbi u staračkim domovima
- Povećanje državne naknade za 10 dolara dnevno, po svakom štićeniku u staračkom domu
- Povećana investiranja u pakete kućne skrbi, kako bi došli na razinu cijene skrbi u staračkim domovima.
- Nastavak isplate dodatka za održivost od 30% u staračkim domovima.
- Proraditi na transparentnosti u kućnoj njezi, npr. svi korisnici primat će standardne izvještaje o uslugama koje su primili i koliko koštaju.

Nema dvojbe kako je ovo jedinstvena prilika napraviti cjelokupnu i učinkovitu reformu sustava staračke skrbi u Australiji. Ovo je značajna poruka australskoj vlasti i ona mora reagirati. Ostaje nam vidjeti kojim tempom i na koji način će se stvari mijenjati.

Iz zajednice

Cro Care prvi je hrvatski starački dom koji se gradi u Viktoriji, a zgrada, kapaciteta od 100 kreveta je u završnoj fazi izgradnje u Bell Park-u, Geelong. Želja svih onih koji su uložili godine truda i rada je omogućiti starijim članovima naše zajednice njegu i skrb na dostojanstven, jezično i kluturološki prikladan način. U ponudi je stalni smještaj, ali i privremeni smještaj, ukoliko njegovatelji trebaju predah. Poseban dio zgrade namijenjen je korisnicima koji boluju od demencije.

Koje se usluge nude?

- Skrb i njega uz 24-satni medicinski nadzor
- Kvalificirano stručno osoblje
- Usluge pranja rublja
- Obroci pripremljeni u duhu hrvatske kuhinje, uključujući posebnu dijetalnu prehranu prema uputama liječnika
- Radne aktivnosti koje stimuliraju duh i tijelo
- Liječnik po vašem izboru, zdravstvene djelatnosti poput fizioterapeuta, logopeda, nutricionista i podijatra
- Palijativna skrb

Na raspolaganju su privatne jednokrevetne sobe sa zasebnim kupatilom, sobe za dvoje, također sa zasebnim kupatilom, kapelica, dvorana za vježbanje, kino dvorana, frizerski salon i kafić.

Prenesite članovima naše zajednice ovu vijest. Najveći do sada hrvatski projekt u Viktoriji se upravo privodi kraju.

Podržite ove napore i preporučite onima kojima je potrebna stalna skrb ovaj novi starački dom.

Kako bi osigurali adekvatnu njegu i skrb, potrebni su nam stručni djelatnici koji govore hrvatski.

Isto tako, prenesite ovu poruku osobama iz sektora koje poznajete.

Samo zajedno možemo uspjeti.

Franci Buljat

VODIČ KROZ OPORUKE, PUNOMOĆI I DAVANJE DIREKTIVA ZA BUDUĆU NJEGU

Postoji niz važnih koraka koje ljudi mogu poduzeti kako bi olakšali kontrolu situacije u slučaju pogoršavanja zdravlja i pripremili se za slučaj smrti.

Poduzimanjem tih koraka jamči se da će odluke donesene u vaše ime biti u skladu s vašim željama i da će štititi vašu financijsku i osobnu dobrobit - kao i dobrobit vaše obitelji.

Ova tri zasebna koraka uključuju:

1. sastavljanje **oporuke**;
2. imenovanje **opunomoćenika**;
3. za zdravstvene odluke:
  - imenovanje **donositelja odluka za liječenje**;
  - davanje **direktiva za buduću njegu**.

Ukratko ćemo objasniti različite vrste dokumenata, njihove ključne elemente te što vam oni omogućuju (ili što omogućuju drugima da rade u vaše ime).

Oporuke

Što je oporuka?

Oporuka je pravni dokument koji opisuje kako želite da se nakon vaše smrti raspodijeli vaša imovina (poput kuće, automobila ili bankovnog računa). Oporukom se osigurava zaštita imovine i njena predaja osobama koje odaberete. Također, možete imenovati staratelja za djecu po vašim skrbništvom.

Oporuku valja sastaviti dok ste još uvijek zdravi i mentalno sposobni. Time će se ograničiti mogućnost sporova i osporavanja vaše oporuke.

Kao dio sastavljanja oporuke, morat ćete imenovati njenog **izvršitelja** i **nasljednike**. To mogu biti ista osoba ili isti ljudi.

Izvršitelj je osoba koja će izvršiti želje u vašoj oporuci. Odaberite nekoga kome možete vjerovati i za koga ste sigurni da će biti u stanju vršiti poslove u skladu s vašim željama. Za vašeg izvršitelja taj zadatak ponekad može biti vrlo složen.

Nasljednik je osoba koja dobiva imovinu iz vašeg imetka. To može biti vaš supružnik, vaša djeca ili druge voljene osobe. Izbor je vaš. Ako nasljednik premine prije vas, možete osigurati da imovina ide njihovoj djeci, supružniku ili nekom drugom.

Oporuke koje sadrže zakladu (trust)

Za one sa složenijim osobnim okolnostima, poslovnim aktivnostima ili imovinom investicijskih fondova, oporuke mogu uključivati i trustove. Zaklade (trustovi) se koriste za očuvanje imovine i kontrolu nad time kada i kako se imovina i prihod koriste nakon vaše smrti. Imovina se ne uručuje nasljedniku odmah, već se u njihovo ime zadržava u zakladi (trustu).

Velike prednosti trustova uključuju:

- potencijalno značajne porezne uštede za nasljednike.
- bogatstvo ostaje stabilno i traje duže.
- imovina se stavlja izvan dohvata bivših supružnika ili vjerovnika vaših nasljednika.
- fleksibilnost u slučaju izmijenjenih potreba nasljednika.
- osigurava se upravljanje i kontrola nasljedstvom u korist nasljednika koji njime nisu u stanju upravljati ili ne mogu dobro upravljati.

Na primjer, korisnici koji su invalidi, imaju problema s mentalnim zdravljem, ovisni su o kokici ili drogama, mogu biti prevareni ili prelako potrošiti novac.

Oporuka koja sadrži zakladu (trust) pružit će vam duševni mir, jer ćete znati da ste svoje nasljednike osigurali na najbolji mogući način.

Može li oporuka biti osporena?

Da, oporuka se može osporiti. U određenim okolnostima oporuku mogu osporiti osobe, posebno članovi obitelji, koje su izostavljene iz oporuke ili su dobine nesrazmjerno mali dio imetka. Da biste smanjili ili uklonili ovaj rizik, trebate zatražiti pravni savjet u vrijeme sastavljanja oporuke.

Što se događa ako ne sastavim oporuku?

Izgubit ćete kontrolu nad načinom na koji se vaša imovina raspoređuje i koga se postavlja za staratelja vaše djece. Nećete moći odabrati tko će što dobiti ili da li će to biti izvršeno na porezno učinkovit način. Vaša imovina bit će podijeljena u skladu sa zakonskom formulom. To se može katastrofalno odraziti na vaše najmilije. Vaša će obitelj imati vrlo malo utjecaja na način upravljanja vašim imetkom ili će se suočiti s velikim pravnim troškovima pokušavajući ga osporiti.

Priprema oporuke uz pomoć odvjetnika jamči raspodjelu vašeg imetka u skladu s vašim željama.

Davanje punomoći

Što je punomoć?

Punomoć je pravni dokument koji vam omogućuje imenovanje nekoga tko će donositi važne odluke o vašim osobnim i financijskim pitanjima dok ste živi. Imenovati možete i nekoga da vas podrži, pomogne u prikupljanju i davanju informacija i provodi vaše odluke.

Postoje dvije glavne vrste punomoći. Prva je **trajna punomoć** (koja je češća), a druga je **opća privremena punomoć**.

Punomoć se ne može dati u svrhu donošenja medicinskih odluka u vaše ime. Ovo se pravo dodjeljuje "*donositelju odluke o liječenju*", o čemu će se kasnije raspravljati.

Koga odabrat?

Odaberite odraslu osobu u koju imate povjerenje, koja razumije što vam je važno i koja je voljna i sposobna donositi odluke umjesto vas. Za svog opunomoćenika možete imenovati i više od jedne osobe.

Što ako nitko nema moju punomoć?

Ako ne izdate pravnu punomoć i niste u stanju donositi važne odluke o svojim financijskim ili osobnim prilikama, državna tijela mogu uskočiti i donositi odluke u vaše ime. S druge strane, zainteresirane osobe (poput vašeg supružnika ili članova obitelji) mogu se prijaviti VCAT-u kako bi bile imenovane za donositelja odluka. Taj proces za njih može biti skup, osporavan i dugotrajan.

Što je trajna punomoć?

Trajna punomoć će ovlastiti opunomoćenika da donosi odluke u vaše ime nakon što izgubite mentalni kapacitet da to sami činite.

Opunomoćenik je ovlašten donositi vrlo važne odluke o vašim financijskim pitanjima (poput plaćanja računa i upravljanja vašim bankovnim računom) te osobnim stvarima (na primjer gdje ćete živjeti). Vi sami odlučujete koje će ovlasti opunomoćenik imati i kada one stupaju na snagu.

Punomoć traje dok se ne opozove (što možete učiniti bilo kada u pisnom obliku) ili do vaše smrti (nakon čega oporuka postaje kontrolni dokument).

Što je opća privremena punomoć?

Ovaj dokument daje opunomoćeniku ovlasti za određenu svrhu ili na određeno vrijeme. Na primjer, ako vam treba pomoći pri upravljanju financijskim poslovima dok ste na putu u inozemstvu.

Taj dokument nije namijenjen za planiranje budućnosti. Automatski prestaje ako postanete mentalno nesposobni za donošenje odluka ili umrete.

Donositelj odluke o liječenju

Što je donositelj odluke o liječenju?

Donositelj odluke o medicinskom liječenju je netko koga ste odredili da donosi odluke u vezi s vašim liječenjem kada ih više niste u stanju sami donositi.

Imenovana osoba treba prihvati svoje imenovanje te mora biti netko u koga imate povjerenje da će poštivati vaše vrijednosti i prioritete. Ako želite, možete odabrati više donositelja odluka, ali samo jedan od njih može donositi odluke u nekom određenom trenutku.

Ako želite imenovati donositelja odluka o medicinskom liječenju, važno je da se takvo imenovanje izvrši dok ste za to legalno sposobni – jer svaka bolest koja utječe na vašu prosudbu može onemogućiti da izvršite imenovanje u skladu sa zakonom.

Što je planiranje buduće njegi?

Priprema **direktiva za buduću njegu** omogućit će vam određivanje prioriteta u vezi budućeg liječenja, u slučaju da izgubite sposobnost donošenja odluka.

Kao dio direktiva za buduću njegu možete evidentirati općenite izjave o svojim vrijednostima i prioritetima kako bi usmjerili buduće odluke o liječenju. Isto tako je moguće evidentirati upute o tome na koje načine liječenja pristajete a koje odbijate, koje vaš liječnik mora poštovati.

Da li mi je potreban pravni savjet?

Da. Radi se o složenoj stvari. Odvjetnik će potegnuti pitanja i iznijeti probleme koji nisu pokriveni ovim općim sažetkom. Odvjetnik će vas također moći uputiti na sve ono što je potrebno za postizanje željenog rezultata i pobrinuti se da su dokumenti ispravno pripremljeni.

Ovo nisu jednostavne ili svakodnevne odluke i vrlo su važne. Porazgovarajte s najbližima ako vam to odgovara, ali svakako potražite ispravan savjet.

Ako želite više informacija molimo stupite s nama u vezu ili ugovorite sastanak:

Steven Milicevic - Principal

P: 1300 55 88 03

A: Suite 5, Ground, 902 Mt Alexander Rd, Essendon 3040

E: admin@miliceviclawyers.com.au

W: www.miliceviclawyers.com.au

Prestavljamo vam...

Ne mogu vjerovati da je prošla već godina dana kako sam iz programa u kom sa radila 12 godina prešla na novo radno mjesto, te postala dio tima "za potporu kod kuće" ili što mi između sebe volimo kazati "HCP" tima.

Za mene 2020. godina je bila prepuna iskušenja, kako zbog novog posla jer učile su se nove stvari, a doduše uvijek se ima nešto novo naučiti. A onda trebalo se upoznati i ostvariti kontakte sa korisnicima usluga u, za mene, novom programu.

Moram priznati da su se iskušenja ređala jedno za drugim, pa se javljaо i stress, pogotovo u vrijeme kada smo bili zatvoreni ("lockdown"), kada nisam imala priliku viđati bliske ljudе, pa mi je mobilni telefon postao najbolji prijatelj. To mi je bio jedini način da održim povezanost sa najdražima i s prijateljima.

Ne znam kako vi, ali ja sam kako je vrijeme prolazilo, na kraju radnog dana sve više vremena provodila u kuhinji. Kroz kuhanje i pripremanje kolača te isprobavanja novih recepta sam izlazila na kraj sa stresom i pretjeranom zabrinutošću.

A gdje naći dobre i nove recepte nego na Facebook-u. Tako sam ja našla na grupu koja se zove "Croatian recepies-share with us" ili "hrvatski recepti-podijelite s nama". Članovi ove grupe se nalaze u različitim dijelovima svijeta: Europa, Australija, Amerika, Kanada. Bogatstvo je imati u grupi ljudi koji su "razbacani" po svijetu. A što to znači? Pa znači da recepti koji se dijele su tradicionalni hrvatski, bilo slatki ili

S kim razgovarate

Naša organizacija ima djelatnice zadužene za raspored sati radnika u direktnoj skrbi na terenu, Vera je zadužena za sjeverozapadni dio Melbournea i Geelong, a Adriana je do sada obavljala isti dio posla, samo za radnice na jugoistočnom dijelu grada.

Naš zajednički posao je pronalaženje radnice za određenog klijenta, ili korisnika usluga, u što spadaju informacije kao što su vrijeme i dan pružanja usluga.

Isto tako klijenti moraju biti obaviješteni o promjenama koje se mogu dogoditi, kao što su: Nemogućnost dolaska određene radnice na posao zbog osobnog (bolovanje/godišnji odmor) ili poslovnog (sastanci/promjena radnog mjesta, itd) razloga.

slani, te isto tako i tradicionalni recepti zemalja u kojima članovi grupe žive.

Ovom bih prilikom željela s vama podijeliti recept za kolač od jabuka koji sam često pravila.

Sastojci:

5 jabuka
5 jaja
1 šalica šećera
1 šalica ulja
2 šalice brašna
2 kašičice praška za pecivo
1 kašika ekstrakta vanile

Priprema:

Sve sastojke umutiti drvenom kuhačom (nemojte koristiti mikser)

5 jabuka oguliti i isjeći na tanke šnите te dodati u tijesto. Kada dodate jabuke izgledat će da ih je previše ali nemojte se brinuti, to je u redu. Ukoliko želite možete dodati 1 šaku isjeckanih oraha. Smjesu uspite u posudu u kojoj pečete kuglof. Pecite na 250 C, otprilike sat vremena ili dok tijesto ne dobije zlatno smeđu boju. Ostavite da se ohladi i nakon toga uživajte.

Napomena: Važno je jesti u manjim količinama ili čete, kao u mom slučaju, kolač morati praviti svaki dan.

Svima vama, vašim obiteljima želim sretan i blagoslovjen Uskrs! - Lily Šilić

Naš je cilj osigurati da su klijenti zadovoljni pružanjem usluga, no isto tako bi željeli vaše razumijevanje, ukoliko dođe do nekih promjena. U tim slučajevima, koji su van naše kontrole, kada na primjer vaša stalna radnica ne može doći i kad je poslana neka druga, tražimo vašu potporu i razumijevanje.

Sve naše radnice su školovane za ovu vrstu posla, strpljive su i s velikim se požrtvovanjem brinu za sve klijente.

Veoma nam je važno postivati želje i potrebe naših radnica u istoj mjeri kao i Vaše želje i potrebe. Želimo istaknuti kako su naše radnice u direktnoj skrbi zapravo njegovateljice za starije i nemoćne te vas molimo da to poštujete i ne gledate na njih kao na čistačice.

Svi ćemo zaista bolje surađivati ako pokažemo veće razumijevanje.

S poštovanjem, Vera Paleka

Naši korisnici usluga

Viktorija Piličić

Viktorija je naš klijent s jugoistočne strane Melbourne-a, i već dvije godine prima usluge od naše organizacije. Živi u "stanu za bakice" iza kuće svoje kćeri. Njena kći joj pomaže koliko god je to moguće.

Viktorija je u Australiju stigla prvo u Newcastle davne 1969. godine. Ima troje djece. Neko je vrijeme živjela u Sydneyu, a zatim se za stalno preselila u Melbourne.

Vrlo je zahvalna na skrbi i uslugama koje dobija od ACCS-a. Ona je onaj tip osobe koja uživa biti u društvu. Viktorija voli ići u kupovinu, u šetnju, voli igrati Yatzhee i druge društvene igre.

Također uživa u provođenju vremena s njegovateljima, čavrljanju, smijanju i primanjku pomoći koja joj je potrebna.

Viktorija nam je potvrdila da su naše djelatnice uvijek ljubazne, te da joj pružaju iznimnu njegu.

Paket kućne skrbi i njege omogućuje Viktoriji da ostane neovisna i uživa u životu.

Marijana Roden

Vesna Čakalić

Nedavno me je jedna naša klijentica, podsjetila na moje prve radne dane u ACCS. Sad već davne 2006-te, jedna od mojih u nizu poslovnih obveza tada bila je organiziranje i planiranje društvenih aktivnosti za naše klijente.

Tadašnja grupa je imala oko 15-ak članova. U razdoblju od 2.5 godine, koliko sam ja dugo radila na tom programu, povezala sam se s članovima grupe i bili smo u to doba kao jedna mala obitelj. Nakon prelaska na drugi program 2009-te, Vesna, koja je bila članica tadašnje grupe u Footscray-u, me pitala: *"Mogu li ja preći da budem klijent u tom tvom novom programu?"*

Program paketa krućne skrbi je program drugačiji od onog koji sam radila do tada, te sam joj odgovorila: *"Nemoj žuriti, imaš ti još vremena prije nego pređeš u ovaj program".*

Tijekom svih ovih godina, dok su se članovi grupe planiranih aktivnosti okupljali u našem prijašnjem uredu u Parker Street, ja bih često susretala Vesnu i uvijek be se nas dvije srdačno pozdravile i ispričale.

Nedavno, moja radna djelatnica mi veli da sam dobila novog klijenta. Čim sam pogledala adresu shvatila sam o kome je riječ.

Moram priznati, kako je gospođa Vesna jedini moj klijent kod koga kada sam išla prvi put, a nisam trebala pogledati u GPS ili mapu da vidim gdje stanuje; ja sam ulicu znala napamet.

O tome kako je srdačan naš susret bio ne trebam vam posebno pisati, jer većina vas koji poznajete Vesnu znate koliko je Vesna jedna draga i topla osoba.

I tako taj dan kad sam otisla do nje, Vesna meni veli: *"Vidiš, dočekala sam i ja da budem tvoj klijent".*

Marina Rozić

Informativno predavanje u klubovima za starije osobe

Sa slabljenjem mjera ograničenja vezanih uz korona virus i polaganim povratkom na normalni način života, nastavljena je i naša uspješna suradnja sa Australsko hrvatskim klubovima za starije osobe.

Tako smo početkom trećeg mjeseca u prostorijama klubova "Vila Velebita" i "St Albans" održali informativna predavanja pod nazivom "Podijelimo znanje", o sustavu staračke skrbi u Australiji i informacijama važnim za zdravlje i svakodnevnicu starijih osoba. Bila je to prilika da oko 120 nazočnih sazna nešto više o uslugama i pravima koje su na raspolaganju osobama starije životne dobi kao i uvjetima pod kojima te usluge i prava mogu ostvariti.

Nakon predavanja, prisutnima su podijeljeni i edukacijski materijali sa svim dodatnim informacijama vezanim uz:

- Hitnu pomoć Viktorije

- Osobni alarm
- Nabavku lijekova po povoljnijoj cijeni
- Stručne zdravstvene savjete
- Nacionalni program plaćanja pomagala za inkontinenciju
- Planiranje skrbi
- Karticu za popust pri korištenju usluga taxi prijevoza i
- Pravo na osjećaj sigurnosti u svom domu

U planu je i već dogovorenog da se isto predavanje održi i u preostalim hrvatskim klubovima jer je dokazano da bolje informirane osobe, bolje koriste raspoložive usluge i ostvaruju svoja prava, a samim tim i jačaju svoju neovisnost.

Boris Čerina

Naši djelatnici

Našim radnicima izravne njegе (DCW) koji su bili i još uвijek jesu radnici na prvoj crti mora se чestitati na izvrsno obavljenom poslu u 2020. godini. Godinu 2020-u. nećemo tako lako zaboraviti zbog ograničenja i izolacije nametnute zbog koronavirusa. Naše vrijedne radnice nisu se žalile i ništa im nije bilo preteško. Nastavile su posjećivati klijente i pružati im sve potrebne usluge i njegu.

Treba zahvaliti i administrativnom timu, koji su radili danonoćno usmjeravajući radnice na terenu. Voditelji skrbi (Care Managers) bili su u stalnom kontaktu s klijentima/ili njihovim predstavnicima kako bi provjerili njihovo psihičko i fizičko stanje, a koordinatori grupa za društvenu potporu održavali su grupe preko platforme "ZOOM" i na taj način pružale klijentima socijalnu interakciju i aktivnosti, kako bi naši najugroženiji članovi zajednice ostali aktivni i zainteresirani. Srećom, nakon što su se nametnuta ograničenja počela ublažavati koncem 2020. godine, Upravni odbor i djelatnici uspjeli su organizirati božićnu zabavu sredinom prosinca. Bilo je apsolutno krasno vidjeti se "licem u lice" nakon što smo se devet mjeseci gledali preko malih kompjutorskih ekrana. Bilo je zabravo divno vidjeti kako svi uživaju, uz priču i ples.

ACCS tim je jedinstven je, svi imaju isti cilj, pomoći jedni drugima u dobrom i lošim vremenima. Prošle smo godine često koristili izreku "U ovome smo svi zajedno i samo zajedno možemo ovo prebroditi" - pa možemo reći: „Uspjeli smo“, ali moramo biti na oprezu jer, kao što svi znamo, ovaj virus ne ide nikamo.

Bravo za sve članove tima ACCS. - svi ste uistinu odradili nevjerojatan posao, i jako cijenimo vašu požrtvovnost, brigu i odanost.

Višnja Prpić

Božićni piknik za članove grupa društvene potpore

Odmah po ublažavanju mjera izolacije i dozvoli okupljanja većeg broja osoba na otvorenom prostoru, organizirali smo piknike za sve članove naših grupa društvene potpore. Bila je to prilika da se nakon punih devet mjeseci dopisivanja i gledanja preko 'malih ekrana' i raznih društvenih platformi poput Messangera, Facebooka i Zooma, naši članovi konačno vide i sastanu uživo "licem u lice". Tehnologijo "Hvala ti" ali ovako je ipak puno lijepše i bolje. "Staro normalno" je konačno zamijenilo ono što smo već nazvali i svi polako počeli prihvataći kao "Novo normalno".

Sve se jasno odvijalo prema važećim propisima vezanim uz korona virus pa su tako za piknike naručeni pojedinačno pakirani obroci iz restorana, a da je sve proteklo u dobrom raspoloženju svjedoče sretna i ozarena lica svih članova grupa društvene potpore Footscray, St Albans, Epping, Dandenog i Casey. Igralo se na balote (boćanje), čestitali nadolazeći Božićni blagdani i zaželjelo sve najbolje u Novoj Godini uz nadu kako će 2021 godina biti bolja od nesretne godine na odlasku. Razmijenili su se i prigodni pokloni a ACCS je već po tradiciji ovom prilikom svima poklonio kalendar i božično izdanje našeg i vašeg časopisa "Skrbnik".

Boris Čerina

Planirane grupne aktivnosti

BH ženska grupa

U ACCS smo svi lijepi, veseli, pametni i uspješni...i uvijek se time ponosimo...

Ali smo i vrijedni i otvoreni prema drugim zajednicama, pa smo se tako uključili s jednom od ACCS grupa u projekt sa Brimbank općinom i Deer Park knjižnicom. Radi se o projektu u kojem se želi poticati građane na aktivnosti od kojih se ima koristi, bilo materijalne, zdravstvene ili neke druge, i spriječiti ljudе da kockaju, provode dugo vremena ispred TV ili na društvenim mrežama.

Ovoga puta je to vrtlarstvo.

Naime, dobili smo u Westvale Community Gardens (u Westvale društvenom centru) četiri veće ograđene kućice koje trebamo obraditi, posijati i posaditi što želimo. Ovim projektom dijelimo naše znanje i iskustvo s drugima, a također učimo o uzgajanju povrća koje je specifično samo za Australiju.

Zemlju smo obradili, češnjak posadili i sad čekamo plodove...

Senada Ekić

Dandenong i Casey

Zajednički ručak u Lynbrook Hotelu

Nakon dugog razdoblja izolacije i susreta putem zoom-a, zadovoljstvo nam je izvijestiti da su obe grupe započele sa druženjima uživo potkraj siječnja ove godine.

U utorak 2. ožujka 2021., organiziran je zajednički ručak u hotelu Lynbrook kako bi se članovi obje grupa konačno sastali "licem u lice" i razmijenili iskustva iz vremena samoizolacije. Čulo se tako puno zanimljivih priča, nakon kojih su na red došle šale i vicevi. U opuštenoj i prijateljskoj atmosferi članovi su mogli uživati u bogatoj i raznolikoj ponudi jela, deserta i voća.

Našlo se na bogatoj trpezi za svakog ponešto, što je osobito važno u ovo vrijeme korizme kada većina članova posti i ne jede mesna jela.

Na kraju druženja ovjekovječenog zajedničkom fotografijom, svi su zadovoljni otišli svojim kućama uz želju da se što prije organizira nešto slično.

Rada Barišić

St Albans i Footscray

Anton Stambulić (HCP) i DCW Marijana Kovačić

Dobro došli u 2021.- godinu nade da se covid-19 ograničenja, maske i sva ostala pravila više nikada neće ponoviti.

Uživali smo mi i u 2020-oj na zoom sastancima pa smo i tamo pjevali, veselili se i radili lagane vježbine za tijelo i dušu. Mnogo smo novih stvari naučili za koje nismo ni znali niti da postoje a još manje da ih možemo primjeniti. Ali, što narod reče "sve se može kad se hoće".

Ipak, najbolja su druženja kad se vidimo licem u lice, pa smo tako i mi u ACCS započeli naša redovita druženja u grupama St Albans i Footscray. Footscray grupa ima nove prostorije i sada se družimo u Angliss Senior Citizens Centre, 24 Vipont St, Footscray, a St Albans grupa je u STACC, 33 Princess St, St Albans.

Morali smo pripremati prostorije da budu sigurne za sve osobe koje dođu, sve se dezinficira, nose se maske, ali druženje mora biti. Svi smo jako sretni da se vidimo i uživamo u aktivnostima. Lagane vježbine, predavanja, rođendani, bingo, uskršnje dekoracije i naravno izleti... Ah, kako smo se samo svi poželjeli normalnog života.

Ok, kuharica nam još nije "dozvoljena" ali snašli smo se s pitama, gulašima, sarmicama, a ribom i čipsom u korizmi.

Sve u svemu - dobro nam je i biće još bolje...

Senada Ekić

Povratak u grupu nakon nametnutih zatvaranja i ograničenja

Domino, Anton Stamenko (HCP) i Stjepan Koščak (CHSP)

Dečki u akciji igranja biljara

Sad kad se ograničenja polako počinju ukidati nakon pandemije koronavirusa, vrijeme je za povratak u normalan život - ili barem za njegovu novu verziju. Naša se svakodnevica pretvorila u vježbe distanciranja, mjerjenje temperature, QR kodove i sredstva za dezinfekciju ruku.

No, bez obzira na sve, presretni smo što se možemo ponovno vidjeti uživo i vratiti se malim razgovorima koji su nam najviše nedostajali. Napokon, vratila se sloboda kretanja, pa nam je grad opet udahnuo život, a s njim i naša radost što ćemo opet ići na izlete, izložbe i još mnogo toga.

Tijekom COVID-a približili smo se jer smo bili aktivni na Zoomu, ali i zato što smo se brinuli jedni za druge pa smo nastojali redovito biti u kontaktu. To zajedništvo osjetili smo prvog dana kad smo se vratili, blistava lica i veseli smijeh ponovo je ispunio prostorije Galade.

Sretni i s osjećajem važnosti što znači sloboda kretanja nastavljamo se družiti. Izleti, aktivnosti, informativna predavanja, rođendani, vježbe i još mnogo toga, sve je dio našeg plana za ovu godinu i iskreno se nadamo da ćemo ih postići naravno uz pomoć vježbanja distanciranja, mjerjenje temperature, QR kodova i sredstva za dezinfekciju ruku.

Vama i vašoj obitelji želim sretne i mirne uskršnje blagdane!

Biljana Barišić

"Jedva sam čekao da opet budem u grupi. Dosadilo mi je kod kuće, nedostajali su mi prijatelji."

Stipe Šimić CHSP North

"O Bože, jedva sam čekala da se opet sretnemo!"

Zeljka Rosandić HCP

"Uglavnom sam sama i ovo je moj jedini izlaz da ljude malo vidim i razgovaram s njima!"

Kristina Milić CHSP North

"Drago mi je što se ponovo sastajemo i što mogu vidjeti svoje prijatelje."

Katica Kraljik CHSP

Mali razgovori, Diana Paulos i volonterka Marija Trupković

Lagane vježbe - ZOOM

Whittlesea i Hume

Aktivnost - podmetaći od drvenih štipalica

St Albans i Footscray Aktivnost - Izrada uskrsnih torbica

Posjet Blue Lotus Water Garden

U srijedu 10. ožujka 2021. mješovita grupa ACCS-a iz Eppinga, s voditeljicom Biljanom Barišić posjetila je prekrasno imanje Blue Lotus Water Garden. Četrdesetak članova grupe po prekrasnom sunčanom vremenu i raspjevanom raspoloženju, uputilo se autobusom preko pitoresknih brežuljaka i vinograda Yarra Valley, te uz bistru i vijugavu rijeku Yarru prema Wrrburtonu, na čijem se samom ulazu smjestilo prekrasno spomenuto imanje. Samo Blue Lotus Water Garden imanje zauzima oko 50.000 kvadratnih metara zemljišta uz samu rječicu Little Yarra, odakle crpi vodu za dva ogromna i četrdesetak različitih manjih jezera u kojima se užgaja najveći broj vrsta lotosa na južnoj hemisferi. Tu se mogu vidjeti i gigantski lotosi Amazonije, koji se užgajaju u posebno sagrađenim i natkrivenim bazenima u kojima se održava temperatura i vlaga Amazonije. Čitav taj ogroman vrt koji buja bojama i zelenilom svih mogućih vrsta lotosa, prepun je vodopadima,

fontanama, cvjetnim skulpturama, klupama i sjenicama za odmor, te nevjerljivim pogledom na sve četiri strane vrta.

Članovi grupe prošli su svim stazama i mostovima toga prekrasnog vrta, razgledali sve fontane, i uživali u nevjerljivim cvjetovima lotosa, da bi se ponešto umorni u poslijepodnevnim satima opet autobusom vratiли u Bundooru odakle su i krenuli. No, usprkos umoru, autobusom je dobrim dijelom puta odjekivala pjesma i to iz svih krajeva naše Hrvatske. Kako svemu lijepom na ovome svijetu dođe kraj, tako je i ovome prekrasnom izletu došao kraj. Pri rastanku voditeljica grupe, Biljana Barišić obećala je u budućnosti više takvih izleta, što je bilo pozdravljeni od svih članova ove razdragane grupe.

Vladimir Jakopanec

Sretan 93-ći rođendan Ivane

Ivan Matulović je rođen 1928. godine u Blatu na Korčuli, kao drugo od troje djece u obitelji. Blato je dvadesetih godina prošlog stoljeća bilo šesto mjesto po veličini u Dalmaciji i brojilo je preko 8,000 stanovnika od kojih se većina bavila poljoprivredom; vinogradarstvom i maslinarstvom te uzgojem rogača i smokava. Samo tri godine prije Ivanovog rođenja, zbog bolesti vinove loze "filoksere" koja je poharala vinograde u Dalmaciji, iz mjesta je 21. travnja 1925. godine doslovno u "jednom danu" iselilo 1 200 Blaćana, i to uglavnom u prekomorske zemlje Južne Amerike i u Australiju. Nakon ovog za Blato tragičnog dana, iseljavanje iz mjesta se nastavilo s većim i manjim intenzitetom sve do kraja 70-tih godina pa je tako i Ivanu na neki način bilo "suđeno" da jedan dan napusti svoj dom i otisne se u svijet "trbuhom za kruhom". U osnovnoj

školi je Ivan bio jedan od najboljih učenika iako kako sam priznaje "nikad nisan puno uči ali san dobro pamti".

Nakon kapitulacije Italije u rujnu 1943. godine, a u strahu od Njemačke invazije i odmazde, Ivanova obitelj je skupa sa tisućama drugih iz Korčule, Makarske, Vodice te sa otoka Brača, Hvara, Šolte i Visa odvedena u izbjeglištvo, najprije u Italiju a potom u Egipat. Par mjeseci su bili smješteni u kampu u pustinji koji je bio udaljen nekih 400 kilometara od Aleksandrije i jedino čega se Ivan sjeća je da je "bilo jako vruće", a nakon toga su prebačeni u El Shatt, kompleks izbjegličkih kampova koji se nalazio na poluotoku Sinaju u blizini Sueskog kanala. Tamo su skupa sa preko 30 000 drugih osoba iz Dalmacije, boravili u šatorima sve do kraja rata i kapitulacije Njemačke. Život u kampu nije bio lak i puno je djece

umrlo od pustinjskih uvjeta života, crijevnih bolesti i ospica ali u kratko vrijeme El Shatt je postao pravi dalmatinski grad u kojem su proradili vrtići, osnovne i srednje škole, ambulante, bolnice, kina, radionice i cijeli niz drugih aktivnosti uključujući i izdavanje novina. Ivanovi roditelji su se krajem svibnja 1945. godine vratili iz kampa nazad u Blato a on se vratio tek u trećem mjesecu iduće godine.

Oženio se u Blatu 1951. godine, a u Australiju došao skupa sa mlađim bratom 1959. godine i to sa putovnicom i važećom vizom, u posjet starijoj sestri koja je već neko vrijeme živjela u Australiji. Roditelji i Ivanova supruga su ostali doma u Blatu. U Australiju su stigli brodom iz Napulja, prisjeća se "nakon skoro mjesec dana neprekidnog putovanja". Brod je išao do Pertha ali tamo im zbog nekakvog razloga nisu dopustili pristanak pa su

produžili za Melbourne i "zamalo ostali bez pitke vode". Iskrcali su se u Newportu i prvih dvadesetak dana po dolasku nisu radili. Onda su pronašli prvi posao, kopanje pločnika u Dandenongu i to lopatom. "Ni bilo lako, dizali smo se u četiri ure ujutro kako bi uhvatili vlak za Dandenong i onda cili dan kopali. Vratili bi se kasno kući, oprali, nesto poili i išli spavat a ujutro opet isto". Srećom to nije dugo potrajalo i ubrzo su se zaposlili u tvornici koja se nalazila kraj rafinerije u Altoni. U tvornici su radili nekoliko mjeseci i nakon toga prešli u građevinarstvo u kojem je Ivan radio sve do svog umirovljenja 1993. godine. Na Badnjak 1960. godine, dakle nakon nešto više od godine dana, u Australiju je došla i Ivanova supruga. "Volim Hrvatsku ali Australiju mi je dala život" ističe Ivan. Kao pravi Blačanin i Dalmatinac, Ivan voli smokvu i maslinu ali drage su mu i orhideje. "Čudna je to ljubav" govori "Supruga mi je volila orhideje ali joj nikako nisu uspijevale. Ja san joj tako jedan dan reka, ma pusti to, ja ću. Nabavi san tada niku posebnu sadnicu orhideje koja se lipo primila i svake

godine iman lipe orhideje". Kad mu je žena umrla 2002. godine, Ivan je punih šest mjeseci svaki dan "hodi na groblje i nosi orhideje" a kad je konačno završen spomenik na njenom grobu "otiša san u Hrvatsku da malo odmorin". Sad na groblje ide jedanput tjedno.

Ivan je u Hrvatsku putovao pet puta, zadnji put je to bilo 2004 godine. Član je nekoliko hrvatskih grupa za starije osobe u zapadnom djelu Melbournia i poznato i dragi lice mnogima. A kako i ne bi bio kada uvijek rado svima podijeli "svoje smokve i bombone kojih uvijek ima". Zadovoljno ističe kako je pokrenuo osnivanje prvog hrvatskog umirovljeničkog kluba na području Altone i dugo godina vršio dužnost predsjednika i potpredsjednika ovog kluba za što mu je Gradsko Vijeće Hobson Bay-a izdalo i priznanje za multikulturalizam, na koje je posebno ponosan. "Nisi ti bi pri tri godine Boris, kad san slavi 90-ti rođendan. Ovi tvoji iz ACCS-a su me ugodno iznenadili i organizirali feštu na koju su doveli muziku i niku pjevačicu. Svi smo se lipo isplesalici i zabavili a bilo je na

proslavi skoro osandeset ljudi". Na pitanje "Koja je tajna dugog života?" Ivan spremno odgovara "Umjerenost. U ovin godinama, svaka godina je drugčija jer se drugčije osjećaš. Likari imaju znanje ali mi sami najbolje poznajemo svoje tilo i znamo najbolje što nam odgovara a što ne, zato triba slušat svoje tilo i bit razuman".

Ivan je i ovaj rođendan proslavio u krugu svojih prijatelja, u ACCS-ovim grupama društvene potpore Footscray i St Albans, uz nezaobilaznu tortu, čokoladice i bombone "jer ni vrime od smokava". Na primjedbu kako mu se naglasak nije puno promijenio nakon više od 60 godina provedenih u Australiji odgovorio je uz dječački osmijeh "Ti ćeš to znati boje od mene jer ti čuješ kako ja pričan. Ja sam sebe sve slabije čujen".

Sretan ti rođendan Ivane i još barem toliko uz želju koju si i sam poželio "Od srca želin svima da dočekaju moje godine" i dodajemo "nek nam ti Ivane dođeš na proslavu".

Boris Čerina

Iz pera našeg volontera

ELI! ELI! LAMA AZAVTANI?

Jadranka Milanović, VOLONTER

„Na Golgoti je umro - a za kog je izda'no?
Je l' pala žrtva ova il kasno ili rano?

Na Golgoti je umro i svijet za to znade,
Al od te žrtve davne još ploda ne imade.

A krv je tekla mnoga i srce tu je stalo,
Što nikad nije više onako zakucalo...

Na Golgoti je mrtvo i vjetrić tamo tajni
Tak cvili: Eli! Eli! lamâ azâvtani?

Veliki Hrvatski pjesnik Silvije Strahimir Kranjčević napisao je pjesmu čiji naslov je na hebrejskom jeziku a u prevodu glasi „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio”.

Imala sam samo 17 godina kada smo u gimnaziji učili i analizirali ovu pjesmu. Nikada nisam zaboravila ni naslov pjesme niti prve stihove. Pjesma je bezvremenska i govori o odnosu ljudi prema žrtvi koju je podnio Gospodin Isus Krist, da bi sve koji vjeruju u njega otkupio od grijeha i oslobođio od smrti.

Sa 17 godina razumjela sam kolika je ljudska nezahvalnost za sve darove koji su dobili svojim dolaskom na Zemlju. Sada, u ovim zrelim godinama sam potpuno uvjerenja da je čovjek velikom većinom izabrao da živi u tami umjesto u svjetlosti i da bude

slabo i nemoćno biće umjesto da bude čovjek nade čiji život je besmrtn.

Tko je Isus Krist najbolje mi je objasnio jedan svećenik u svojoj propovjedi na Božićnoj misi.

Isus je sam Bog!

Bog je kroz Isusa Krista došao među ljudi da otkupi njihove grijeha i da ih spasi od smrti. Isus Krist se rodio u siromaštvu i bio proganjan da bi Bog pokazao ljudima da zna kako je živjeti bez sigurnosti i topline svoga doma i biti izložen strahu i progonu. Isus je sjedio na posljednoj večeri sa svojim prijateljima i rekao im da će ga neki od njih izdati. Bog nam kroz primjer svoga sina Isusa Krista jasno pokazuje da nas razumije kako je biti prevaren i izdan od onih sa kojima jedemo i pijemo i koje smatramo najboljim prijateljima. Isus Krist je umro prikovan na križu, položen je u grob i treći dan po Svetom Pismu uzašao na nebesa da bi nas ljudi oslobođio svih grijehova.

Gospodin Isus Krist je pobjedio smrt i pokazao nam put kojim trebamo ići.

Pjesma koja je napisana prije možda 120 godina, prije prvog i drugog svjetskog rata u kojem je ubijeno oko 80 milijuna ljudi, kaže da od žrtve Isusa Krista još nema plodova. Čovječanstvo jako sporo i teško uči jer je većini ljudi privlačniji život pun grijeha nego život kojem nas uči sam Bog!

Danas više nego ikada u ljudskoj povjesti svjedočimo izvrnutim društvenim vrijednostima. Obitelj, ta jedina sigurna oaza za svako judsko biće je odavno na udaru sotonista. Majke i žene koje su srce centar svake obitelji su istjerane iz kuće a svoju djecu su prepustile nekome drugom da ih odgaja i podiže. Umjesto da spavaju u svojim toplim krevetima i sobama maloj djeci se prekida san da bi ih netko odnio u vrtiće da se o njima brinu neke druge tete koje su isto tako ostavile svoju djecu nekome drugome na čuvanje. Maloj, nejako djeci je oduzeta majčina prisutnost i toplina koju nitko ne može zamjeniti.

Stari ljudi nikada nisu bili u goroj sitaciji od postanka svijeta.

Zbog virusa koji sigurno nije došao slučajno, stari ljudi su potpuno izolirani u staračkim domovima ili svojim kućama. Obitelj je zamišljena kao zajednica u kojoj živi više generacija zajedno i u kojoj mladi uče od starijih a svi skupa se brinu jedni za druge. Međutim, već dugo godina obitelj se ciljano razbija i stvaraju se osamljeni i nesretni pojedinci sa kojima je lako manipulirati jer nemaju ono što svakom ljudskom biću treba a to je osjećaj sigurnosti i pripadanja svojim najbližima.

Svijet koji se sada stvara je svijet u kojem nema mjesta za stare ljude. Umjesto da postoji osoblje koje će pomagati starijim ljudima prilikom kupovine, plaćanja, putovanja, bilo kakvih aktivnosti...stvara se svijet u kojem moramo sami plaćati na automatima i komunicirati sa robotima koji govore. Obični odlazak u restoran se toliko komplikira jer se na nekim restoranima mora naručiti hrana na „online“, putem mobitela iako u restoranu postoji osoblje. Cilj je da se nepoželjni stariji ljudi udalje od društvenog života.

Na drugoj strani postoje mnogi lijepi primjeri pomaganja starijim ljudima i ljudske geste vrijedne poštovanja . Mnogi se sada pitaju jesu li ovo „posljednji dani“ kako piše u Bibliji.

Da li je dolazak Gospodina Isusa Krista zaista blizu.

Da li smo baš mi, ljudi koji sada živimo na zemlji izabrani da svjedočimo Isusovu drugome dolasku jer jedino Gospodin Isus Krist koji je Bog, u stanju je da zaustavi sotenu i zlo koje se umnožilo kao nikada do sada.

Svi mi koji vjerujemo i koji molimo „Vjerovanje“ tisućama godina, možemo se samo radovati da će Isus Krist ponovo doći na zemlju i suditi žive i mrtve i da njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

Svi mi koji vjerjemo možemo uzeti krunice u ruke i moliti se. Zajednička molitva krunice je moćno oružje protiv svakoga zla i sa ponosom mogu napisati da od prvog dana korizme svake srijede sa svojom prijateljicom Zdravkom molim „Žalosnu Gospinu krunicu,“ a drugim danima

molim se sama. Kako bi mogla govoriti drugima da se mole ako se ja ne molim.

Sve što je najbolje ponuđeno nam je besplatno! Molitva, ljubav, dobrota, suošćećanje... svega toga imamo u izobilju i možemo ga djeliti sa svima oko sebe. Samo ako to želimo.

Nitko ne može ugasiti tamu ali svi možemo upaliti svjetlo i tako osvjetliti svoj put ali i put svima oko nas. Gospodin Bog nas nikada nije ostavio i nikad nas neće ostaviti a mi samo trebamo da molimo i da vjerujemo u njega.

Sada više nego ikada prije u ljudskoj povjesti moramo jasno stati na pravu stranu i jasno pokazati da želimo da pobedi ljubav, dobrota i vjera jer mi smo ljudi nade i takve nas je stvorio Gospodin Bog.

„Bit će ti po vjeri tvojoj“ govorio je Isus Krist onima koje je učinio zdravima.

„Vjera nas je naša spasila“ govorimo i mi Isusove riječi svima koji nas mogu čuti i razumjeti.

Sretan Uskrs svima Vama koji čitate sa iskrenom željom da u svome srcu nađete obilje ljubavi za sebe i sve oko sebe.

Molite se kad god osjetite potrebu za mirom i utjehom jer tako će te najviše pomoći sebi ali i cijelome svijetu da pobedi mrak. Naša duša ili Duh koji je povezan sa Bogom je nesalomljiv i on je najdragocjeniji dar koji moramo čuvati i njegovati.

„Ja – Svjetlost – dođoh na svijet da nijedan koji u mene vjeruje u tami ne ostane.“ (Iv 12,45)

Započeli novi tečajevi za kompjutore

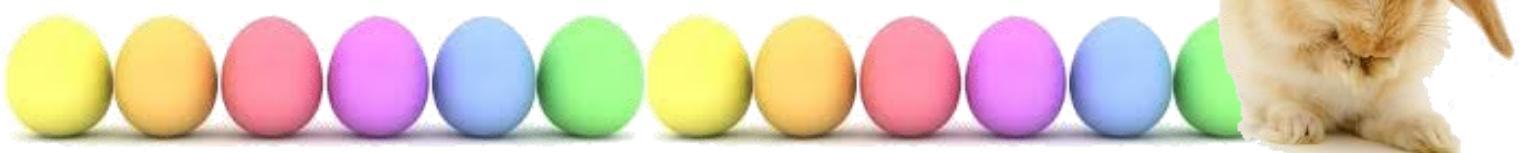
U ACCS Dandenong, u petak 12.ožujka 2021. započeli su novi tečajevi za kompjutore, i to ovaj put ne posredstvom ZOOM programa, već kao nekada u predkovidnom razdoblju, licem k licu. Čitavu pripremu za tečajeve izvela je Franci Buljat, a nastavu izvodi Vladimir Jakopanetz. Polaznici su organizirani uglavnom u dva tečaja i to početni, koji se održava pod nazivom *Community and Computers*, koji je prilagođen onima koji nemaju nikakva ili gotovo nikakva predznanja upravljanja kompjutorom, i napredni ili *Introduction to Digital Literacy*, koji je prilagođen onima koji su ranije stekli osnovna znanja i vještine upravljanja kompjutorom.

Zbog potrebe održavanja propisanog razmaka među polaznicima, u svakom od tih tečajeva za sada imamo po svega osam polaznika. Svatko od polaznika posjeduje svoj laptop i svi su oduševljeni idejom da usvoje potrebna znanja koja će im omogućiti da stupe u svijet koji im do sada nije bio poznat.

„Dugo se nisam mogao odlučiti i krenuti na taj tečaj, jer sam se plašio da je to preteško za mene, a sada, poslije druge lekcije vidim da sam pogriješio i da sam se trebao uključiti ranije i uživati sve prednosti koje pruža taj malo prozor u veliki svijet“, rekao nam je Adam Hovanjec nakod druge lekcije u početnom tečaju. Jedna od polaznica u drugom tečaju izjavila je kako se sjeća da se smatrala suviše starom za rukovanje kompjutorom i mislila je da se time bave samo mladi ljudi, a danas joj je drago što je ušla u taj uzbudljivi svijet kompjutora, te održava veze s mnogim prijateljima i rodbinom u Hrvatskoj i Australiji, putem Facebooka, Skypea i emaila.

Tečajevi traju po dva i pol sata jednom tjedno i to dva i pol do tri mjeseca. Dobro raspoloženje i entuzijazam polaznika pokazatelj su da su takvi tečajevi itekako potrebni „zlatnoj“ populaciji u hrvatskoj zajednici, te da je i u tom projektu ACCS na pravom putu.

Vladimir Jakopanetz

Učenje hrvatskog pri ACCS-u

U veljači ove godine upisana je nova grupa polaznika početnog stupnja hrvatskoga jezika. Nastava se održava ponedjeljkom navečer u prostorijama ACCS-a u Footscray-u.

Ova grupa je specifična jer se nastava po prvi put održava kombinirano, dakle imamo studente istovremeno u uredu i na platformi Zoom. Ovakav način rada nam je svima nov, ali brzo smo se navikli i na ovakva predavanja.

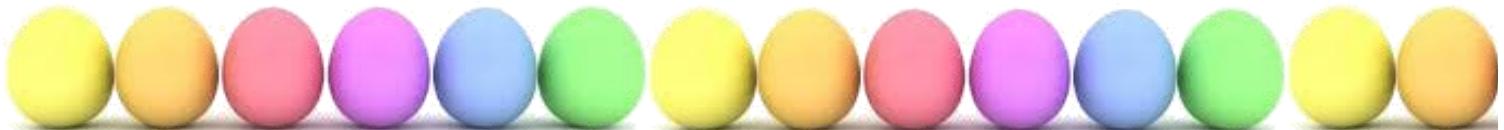
Nastava protiče bez većih problema i može se reći da su studenti dobro prihvatali ovakav način rada. Svi sudjeluju u aktivnostima na nastavi i bez problema komuniciraju jedni s drugima i s nastavnikom i gotovo je isto kao da su svi u učionici.

Kao i dosad na našim tečajevima, kroz učenje jezika studentima prenosimo kulturu, običaje i način života Hrvata te se dosta služimo Youtube-om kako bi poslušali neku hrvatsku pjesmu ili pogledali video o Hrvatskoj.

Kao jedini sitni nedostatak nastave putem Zoom navela bih problem Internet veze koja ponekad neke studente na nekoliko minuta "izbacuje" s nastave.

Unatoč tome puno je više prednosti ovakvog načina rada jer je moguće naše tečajeve ponuditi i polaznicima koji nisu iz našega grada tako da u ovoj grupi imamo i neke studente iz udaljenih mesta u Viktoriji, ali i iz New South Walesa te se nadamo da će ovakvi kombinirani tečajevi hrvatskog jezika privući još više polaznika u budućnosti jer je platforma Zoom postala dio gotovo svakodnevnice.

Sanja Kolakušić

Hrvatski uskrsni običaji

Kako Hrvati slave Uskrs u Dalmaciji, Istri, Zagorju i Slavoniji - Josip Mihaljević

Uskrsni običaji su dio hrvatske i kršćanske tradicije. Iako neki običaji vuku korjene iz pretkršćanskog razdoblja, primjerice, pisanice su pronađene u starim germanskim, skandinavskim i slavenskim grobovima, oni su danas kršćanski u svojoj interpretaciji. Hrvati su relativno homogeni u svojim uskrsnim tradicijama, ali različitosti između uskrsnih običaja postoje.

Nakon četrdeset dana korizme, za Uskrs, ponovno počinje život. Ipak, nije isto slaviti Uskrs u metropoli ili na selu. Mnoge tradicije i običaji su u proteklih 100 godina u velikom dijelu nestali, iako se do danas održavaju u ruralnim područjima. Tri stvari su u pravilu iste: bojanje pisanica, posveta hrane u crkvi na sam Uskrs i kuhana šunka za uskrsni doručak.

Dok nije bilo umjetnih boja za jaja, koristile su se boje koje su se mogle naći u prirodi: Ijuska crvenog luka, cikla, razne bobice, špinat, kopriva i druge. U nekim krajevima su se pisanice dodatno ukrašavale voskom, biljkama ili slamom.

Slavonija

Spremila bi se i očistila cijela kuća. Za Uskrs, to je imalo posebnu simboliku čišćenja duše. Obitelj bi otišla na svetu ispovijed. Četvrtkom bi se pekao kruh, petkom bi se postilo uz ribu. U Slavoniji bi se često napravio **fiš** u kojem bi se jeo **šaran**.

Šarena jaja bi se dijelila maloj djeci od rodbine, susjeda i prijatelja. Djeca bi dan prije Uskrsa otišla na zelenu površinu ubrati travu – koju bi posložili u gnijezdo, a roditelji bi kriomice preko noći u gnijezdo ostavljali poklone. Običaji su bili da se nosilo jelo na posvećenje – šunka, jaja, luk, kolači, kruh – što se održalo do danas. Tradicionalno se posluživalo za uskrsni doručak: posvećena pogača, šunka, kulen, slanina, jaja, kobasica, mladi luk i svježi sir. Nezaobilazna je i francuska salata. Tkanina kojom je pokrivena košara s posvećenom hranom bacala bi se na voćku kako bi plod bio jači i zdraviji, a Ijuska od posvećenog jaja bacila bi se u brazdu od kopanja da bi zemlja bolje rodila. Došla su sada teža vremena, ali opet se pripremi koliko tko može. Nekad se slavilo više u miru većem, zajedništvu i slozi. Danas je to sve nekakva brzina, ljudi nemaju vremena, a osjeća se i besparica.

Zagorje

I u Zagorju se velik fokus stavlja na čišćenje kuće. U velikom tjednu pred Uskrs u Hrvatskom zagorju je živo i veselo. **Neki su čak, uz pisanice, bojili i kuće!** Namočili bi vapno u koju bi stavila modra galica pa su kuće koje su bile sagrađene od drveta dobile novu boju.

Na Uskrs je bilo važno nositi **komad nove odjeće**, makar to bile nove čarape ili nova marama. Novi komad odjeće bio je **simbol duhovne čistoće stečene tijekom četrdesetodnevne korizme**. Iako se danas na blagoslov donose maslinove grančice i razno cvijeće, stari je zagorski običaj blagoslov **drijenka**.

U Zagorju se za uskrnsni dan peku **vrtanji** – tradicionalni kruh koji se mijesi s neprocijeđenom vodom u kojoj se kuhala šunka. Za glavno jelo na stolu jede se **purica ili kokoš s mlincima**, a ova svečana prilika kao i mnoge druge ne smiju proći bez pečenih **štrukli**!

Dalmacija

Najpoznatije uskršnje jelo koje se tipično priprema u Dalmaciji zasigurno je **pinca**, slatki kruščić.

Najmlađi vole i tople pletenice, u koje se zatim umetne pisanica – one se zovu još i kolube ili karitule.

Kako kršćanski običaji nalažu, na Veliki petak se jede **riba** – u Dalmaciji su tako neizostavni **arbuni, lokarde, orade, oslići** i drugi plodovi mora poput **hobotnica i lignji**. To sve obično prati povrće i krumpir ‘na lešo’.

U nedjeljno uskršnje jutro, na stolu će se pronaći šarene pisanice često bojane u luku, a u dubrovačkom području ona se pengaju – ukrašavaju voskom, a zatim kuhaju. Nakon toga se vosak guli i ostavlja razne uzorke.

Uskrs ne može proći bez **mlade janjetine, mladog luka** odnosno kapulice, i dobrog crnog vina. Iako nekada u Dalmaciji nije bilo uobičajeno pripremati kuhanu, rolanu šunku, današnje domaćice vole je ispeći u kruhu.

Istra

Na Veliki petak jela se maneštra od slanca (slanutak) i **bakalar na bijelo**. Tko nije imao za bakalar, neku jeftiniju ribu ili zelje (kelj). Na Uskrs blagoslovljena jaja i luk, **pinca**, tko si je mogao priuštiti i **pršut**. Za uskrnsni ručak jeo bi se **kiseli kupus s mesom i fuži** (tjestenina).

Farbala su se jaja koja su djeca, a i odrasli zasikali kovanicom.

Tko je pogodio, dobio je i jaje i kovanicu.

ACCS volonteri, naši anđeli...

Možda nikada kao u 2020-oj godini nismo osjetili što znači obitelj, prijatelj, poznanik... volonter. ACCS volonteri su bili posebno aktivni pozivajući telefonom ili na društvenim mrežama članove zajednice. Svi smo brzo postali prijatelji i brinuli smo se jedni o drugima. Volonteri su često bili jedina veza sa vanjskim svijetom starijim osobama.

I u Novoj godini i nakon strogih restrikcija su nastavili aktivno pozivati i posjećivati osobe koje su najusamljenije. Skupljaju se ljudi u klubovima i raznim grupama za druženje a volonteri ih prevoze i vode brigu o njima.

Volonteri su bogatstvo svake zajednice a biti volonter je ponos. Ako želite Vi ili neko koga poznajte, biti dio predivne organizacije i pomoći članovima zajednice da imaju bolji život, prijavite se da budete volonter. Biti volonter znači činiti dobro djelo.

Nazovite 03 9689 5811 ako ste zainteresirani za volonterstvo.

Nažalost, točno na Novu godinu izgubili smo jednu divnu osobu, požrtvovanu, vrijednu i uvijek nasmijanu volonterku.

Naša Pavica Vorotnjak nam je poželjela sve najljepše u Novoj, išla spavati i preselila se na bolje, ljepše mjesto, da uživa s anđelima. Draga Pavice, počivaj u miru Božijem. Ostala je velika praznina svima koji su te poznavali a posebno onima kojima si poklanjala svoju posebnu pažnju i vrijeme.

Senada Ekić

Recepti - 5 najpopularnijih uskrsnih slastica

Bliži se Uskrs, jesti se mora, a nema bolje od pripreme domaćih slastica.

Vrijeme je kada se tradicionalno peku pletenice, sirnice, kolači od dizanog tjesteta, gibanice, orahnjache, makovnjače i još puno raznih kolača. Ipak, neki od njih na uskrsnim stolovima nalaze se češće nego drugi stoga u nastavku donosimo pet najpopularnijih uskrsnih slastica.

1. Pinca – slatka kraljica Uskrsa

Slatkoj pogači tepaju kao pinci, pogači i sirnici, a koje god ime odgovaralo vašom podneblju, recept je uvelike sličan kod svih. Ako se odlučite na operaciju pinca/sirnica/pogača, strpljivo se posvetite pinci jer iziskuje poprilično vremena, što se srećom brzo zaboravi čim kuhinja zamiriše. Brojni će vam reći da je teško pronaći savršen recept zato vas upućujemo na mame, bake i prijatelje te da se ne libite probati vlastite arome. Ukoliko nemate domaće netretirane naranče, koricu zamijenite sokom i savršeno će dobro funkcionirati. Pazite da tijesto ne bude pretvrdo i nikako nemojte pretjerati s rakijom. Arome su bitne, ali i sama kapljica viška vašem dizanom tjestetu može dati neželjeni buke.

2. Mirisne vanilin kiflice

Već tradicionalno, blagdanima nas na stolu dočekuju hrskave, ukusne vanilin kiflice koje se tope u ustima. Njihova je priprema laka, a svima su drage pa je logično da se nalaze među najpopularnijim blagdanskim keksićima. Prilikom pripreme pazite da margarin bude sobne temperature, a tijesto, nakon što ga zamijesite, ostavite u hladnjaku pola sata prije nego krenete u izradu oblika. Ovi kolačići idealni su za početnike, a posao oblikovanja malih kiflica možete prepustiti djeci ili jednostavno od toga napraviti zanimaciju za sve ukućane

3. Orahnjača i makovnjača

Tradicionalne i obožavane slatke uzdanice svih pravih domaćica najčešće su pripremene upravo za Uskrs. Riječ je o kolačima od dizanog tjesteta s različitim nadjevima, ali svaki je poseban upravo po receptu u koji se svaka domaćica kune da je "onaj pravi". Neki će vam reći da je tajna orahnjache u dodavanju ribanih jabuka u nadjev, dok će drugi samo odmahnuti rukom držeći se poznatog orašastog nadjeva. Ako koristite svježi kvasac, prethodno ga razmrvitite i razmutite u malo mlake vode ili mlijeka, dok suhi jednostavno ubacite u smjesu. Odabrali makovnjaču ili orahnjachu, tijesto punite nadjevom tek kada se ohladi, a pecite na minimalno 200 stupnjeva u dobro zagrijanoj pećnici.

4. Fritule

Ova ukusna slastica najčešće se priprema u našim primorskim dijelovima, a svatko ih voli na svoj način. Dodatak jabuke ili limuna tjesto će učiniti mekšim i sočnijim, a rakija će osigurati da se tjesto pravilno digne i upije manje ulja. Umjesto rakije možete dodati i ruma, a kod pečenja pazite da ima dovoljno ulja jer fritule u njemu moraju plivati, ali i da ne bude prevruće kako ne bi zagorile. Nakon pripreme pospite ih šećerom u prahu ili dodatkom po želji.

5. Mađarice

Ovo je jedan od onih kolača koji se jednostavno nađu na stolu na svakoj proslavi ili blagdanu. Toliko ih volimo da su postale jedan od najpopularnijih kolača na ovim prostorima, a ono što je zanimljivo je da, čak i ako ih mi ne napravimo, velike su šanse da će se ipak naći u našem domu jer će ih netko drugi donijeti. Priprema je prilično jednostavna, a ono što je ovdje najizazovnije jest zasebno ispeći pet kora na obrnutoj strani lima za pečenje, jer će te kore služiti kao slojevi na koje ćemo stavljati kremu. Naša preporuka je da, nakon što izradite sve slojeve i nadjenete

ih kremom, kolač prekrijete nečim težim i ostavite preko noći da se stisne, a tek onda stavite završni sloj čokolade na vrh. Ovako ćete sprječiti raspadanje mađarica, a sačuvati njihov voljeni okus.

Ponovno oživljena kulinarska sjećanja!

Sjećate li se nekog domaćeg jela, spremljenog po posebnom receptu, prenesenog s koljena na koljeno, a koje vi sami niste više u mogućnosti spremati?

Čeznete li za mirisom omiljenog vam jela, koji će vas vratiti u dobra stara vremena?

Onda ga podijelite s nama!

Mi vam možemo vratiti tu uspomenu i pomoći vam da ponovno otkrijete i isprobate svoju omiljenu hranu.

Vi nam dostavite recept, a mi ćemo ga pripremiti za vas - uz vaš stručni nadzor - baš kao što ste to nekad pripremali.

Nudimo novu i jedinstvenu uslugu za naše klijente, da se ponovno povežu sa svojom omiljenim jelima i uspomenama, uz pomoć naših djelatnica, koje mogu biti vaše ruke i pomoći.

Ako iz bilo kojeg razloga više ne možete pripremati ta posebna jela, dopustite nam da vam pomognemo.

Dopustite nam da sudjelujemo u vašim posebnim receptima i donesemo ih na vaš stol.

Sve što trebate je dati nam recept i voditi brigu o tome da ga mi skuhamo onako kako ste to nekada činili.

Vaš se recept može tiskati i postati dio kuvarice "Naši omiljeni recepti – radost uspomena na hranu".

Vaše će jelo biti slikano i stavljeno u kuvaricu.

Nastavite tako nadahnjivati druge svojom ukusnom hranom i pustite da posebne uspomene žive i dalje ...

Molimo prijavite svoj interes kod svog voditelja programa, ili nazovite ured!

RADNO VRIJEME TIJEKOM USKRSNIH BLAGDANA

Uredi će biti zatvoreni od 2. travnja 2021. do 6. travnja 2021.

Australian Croatian Community Services

www.youtube.com/AustralianCroatianCommunityServices

www.accs.asn.au
support@accs.asn.au

NAŠE LOKACIJE

Shop 1

51 Hopkins Street
FOOTSCRAY VIC 3011
03 9689 5811

Suite 3

57 Robinson Street
DANDENONG VIC 3175
03 9791 6000

34 McClelland Street
BELL PARK VIC 3215
03 4222 8072

BESPLATAN POZIV

1800 953 963

acccs
Your Needs • Our Services